

EL NEGOCI TELEMÀTIC AMPLIA PRESTACIONS

Revolució a les pantalles

Connectar un ordinador a la xarxa. La telemàtica no és cap tecnologia nova, sinó la fusió entre la informàtica i les telecomunicacions. La seva aplicació al món de l'empresa ha provocat l'aparició de productes que canviaran, en breu, el decorat de les oficines.

R. Aymerich

A cap altre sector les coses han anat tan de pressa. Des que els assessors del govern francès, Simon Nora i Alain Minc presagiaren, el 1978, la revolució telemàtica, el casament entre la informàtica i les telecomunicacions no podia haver estat més fructífer. En poc més de deu anys, les previsions per a aquest sector són immillorables. Es calcula que per al 1992 —i només en el sector del mercat d'oficines— el volum mundial de negoci pot atènyer la xifra de 150.000 milions de dòlars.

«La telemàtica, a diferència de l'electricitat, no transporta un corrent inert, sinó informació, és a dir, poder», explica Nora i Minc en el seu informe. La telemàtica es presentava en societat i no podia fer-ho en un millor moment. La crisi del petroli neguitejava l'occident industrialitzat i l'estalvi energètic era prioritari en qualsevol activitat. Els ordinadors s'estenien per totes les cases, la xarxa de telèfons arribava als racons més amagats i prop de 70 satèl·lits asseguraven les comunicacions planetàries. Les condicions tècniques estaven posades, les socials també: el món de l'empresa —sobretot el sector terciari— exigia cada vegada més informació.

En deu anys, tot el que es prometia com a ciència-ficció s'ha fet realitat i, en alguns casos, popularitzat: telèfon cel·lular o mòbil, molt adequat per a executius enxampats en el gran semàfor valencià o a la Meridiana barcelonina; videotex, capaç de portar a les vostres pantalles des del *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, fins a l'estat de les pistes d'esquí... i tota una llarga llista de serveis per a les empreses: audiconferència, videoconferència, facsimil, missatgeria electrònica, etc. No tots els països estan, però, a un mateix nivell. Fora de francesos i nord-americans, la utilització d'aquests serveis és privativa de sectors com la banca, la premsa o les assegurances. La possibilitat que una mestressa de casa faci la seva comanda per ordinador al supermercat de la cantonada és encara llunyana.

Comunicació interrompuda

L'estat espanyol ocupa un lloc molt secundari en el concert internacional. L'endarreriment tecnològic és ja irreversible i no queda més remei que seguir el carro de les grans potències telemàtiques. Segons un estudi de mercat realitzat a l'estat espanyol per l'empresa Ibermática, la demanda d'aquest tipus de serveis pot ser, d'ací a tres anys, d'uns 35.000 milions de pessetes. El sector dels transports i les comunicacions, tant el financer com el de serveis públics —hotels i hospitals— podrien absorbir bona part d'aquesta demanda.

Francesc Cases, director de TelecomVallès, SA.

Carles Fradera, director del programa de Telecomunicacions de l'ICT.

En la pràctica, el desconeixement d'aquests serveis entre l'opinió pública és absolut. Referint-se al cas valencià, Joan Ferrer, director general de Sistemes d'Organització i Informació de la Generalitat valenciana, pensa que «no tenim encara una cultura telemàtica. La gent pot utilitzar el telebank o contemplar com li calculen el compte al supermercat amb un codi de barres, però continua tenint una mentalitat molt tradicional. Encara no sabem parlar amb les màquines».

En el món de l'empresa, la situació és

semblant. Francesc Casas, director de l'empresa TelecomVallès, SA reconeix que «hi ha desconeixement per falta d'informació. Coneixem casos en què una entitat financera subministra un terminal a un client i aquest l'arracona a les golfes perquè no sap què fer-ne ni on trucar».

Desconeixement i recel. Els tècnics especialitzats arrufen el nas cada vegada que se'ls parla de Telefónica. L'empresa que acaba de deixar Luis Solana passa per ser una de les més rendibles de l'estat, però l'estat de la xarxa no és precisament encoratjador. Àrees com la valenciana pateixen un col·lapse que s'ha fet crònic. En sectors com la banca, els mateixos clients coneixen molt bé les constants caigudes de Telefónica i la consegüent paràlització dels terminals. Les poques empreses creadores de serveis de l'estat han hagut d'amotllar-se a la peculiar lentitud del programa telemàtic de Telefónica —Iber-tex—, que permet l'accés a aquests serveis i que no entrarà en funcionament fins al pròxim març. Com explica Carles Fradera, director del programa de Telecomunicacions de l'Institut Català de Tecnologia, «el servei no té la qualitat suficient, i això ha fet reaccionar Telefónica, que ha destinat una important inversió en aquest sector».

A les empreses, més enllà del popular fax, que ha tingut una difusió vertiginosa, la resta de serveis són inexistents i sols en sectors com la banca o l'hostaleria —a les Illes— es pot detectar algun sistema en funcionament. Les bases de dades existents són poques i de procedència institucional, com la que subministra el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*. En el camp del videotex, un altre servei cridat a popularitzar-se en breu, l'empresa pionera ha estat TelecomVallès, SA, encara que el descobriment del Centre Servidor de Telemàtica i Informàtica Internacional de Girona, permet pensar que la iniciativa privada pot entrar en breu en el negoci. El fet que la Direcció General de Telecomunicacions i Telefónica no tinguin encara definit el marc legal i comercial per a la utilització d'aquests sistemes fa que els estudis de mercat no siguin encara gaire fiables. El parc de terminals existents no permet fer-se massa esperances: 50.000 en una aproximació molt optimitzada. Molt lluny dels 3.500.000 de terminals que utilitzen els serveis del Minitel francès.

L'aplicació del programa STAR

«Si no hi ha terminals, no pot haver-hi empreses creadores de serveis, i sense aquestes, no té sentit que hi hagi terminals. El programa STAR pretén trencar aquest cercle viciós» explica l'enginyer

Carles Fradera. Des de fa tres mesos, Fradera és l'encarregat de convèncer l'empresariat de l'estat de les virtuts d'aquesta mena de serveis. La Direcció General de Telecomunicacions encomanà a l'Institut Català de Tecnologia la presentació i difusió del projecte STAR a tot l'estat. Financiat per la CEE, aquest programa pretén canalitzar les inversions en serveis avançats de telecomunicacions en les àrees més deprimides. A l'estat espanyol, la inversió acordada pel FEDER i el Ministeri de Transports, Turisme i Comunicacions és de 61.756 milions destinats tant

programa STAR—són les de la perifèria barcelonina —Vallès, Garraf i Baix Llobregat— i l'eix del Llobregat. «Les ajudes no es destinen a empreses concretes, sinó que s'han de canalitzar a través de gremis o entitats sense ànim de lucre i això fa difícil donar noms —explica Fradera. Pel que fa a Catalunya, s'està fent un projecte d'utilització del videotex per part d'un grup d'hotels, sempre amb la mirada posada en el parc de terminals francès. També estudiem l'aplicació del videotex en el camp hospitalari. I el tercer projecte en el qual treballem és en la

del 1988— TelecomVallès, SA és una empresa participada per ENTEL, Telefónica Sistemas, PROELSA, IPB, SA, tretze ajuntaments de la comarca del Vallès i l'ajuntament de Barcelona. En el decurs dels darrers mesos, la implicació d'aquesta empresa en tota mena de projectes telemàtics a l'àrea catalana ha estat creixent. I segons confessa el seu director, Francesc Casas, el seu objectiu és «aconseguir que el Vallès, una comarca tradicionalment tèxtil, pugui convertir-se en breu, en l'àrea de la tecnologia».

L'èxit del seu servei de videotex —creat el novembre passat— ha estat absolut. Més de quaranta empreses anunciants, 700 pàgines i unes 2.400 trucades mensuals n'avalen la implantació amb tres mesos escassos de funcionament. Francesc Casas no pot amagar el seu optimisme: «Tenim previst arribar, a final d'any, als 200 anunciants. El finançament del sistema el fan les empreses anunciants i això prova que hi ha mercat i que hi ha lloc per a la iniciativa privada.» L'aprovació, per part de Telefónica Sistemas del projecte marc de l'empresa, permet a TelecomVallès de treballar tant en la fabricació de productes per al mercat com en l'estudi de viabilitat i l'execució de projectes més ambiciosos.

Així, hi ha prevista per a finals d'any la sortida a la llum del seu model de telèfon mòbil (TMA), un producte poc difós a l'estat —6.000 usuaris— per poc econòmic. TelecomVallès espera que les perspectives del nou aparell siguin tan satisfactòries com les del seu prototip de terminal telemàtic. TelecomVallès col·locà en el mercat uns 500 terminals, però la demanda ha superat totes les previsions i es tenen ja venuts, d'ací a finals d'any, unes 4.000 unitats. Pel que fa a altres projectes, TelecomVallès ha previst una inversió aproximada de 260 milions per a l'any 1989: estudi de viabilitat d'un projecte de RDSI —xarxa digital de serveis integrals—; una experiència pilot de telemedicina; un projecte de tractament d'imatge per a ús hospitalari, com també la creació de dues sales de videoconferències.

«Per sort —explica Francesc Casas— de feina, no ens en falta. El nostre país, i repeteixo paraules del meu bon amic Joan Majó, no pot inventar res. No pot destinar grans recursos com ho fan les grans potències. Però el que sí que podem fer —i ho estem demostrant nosaltres— és desenvolupar tecnologia aplicada. Fer que les coses funcionin millor, optimitzar-les, col·locar-les en el mercat en millors condicions, de qualitat i de preu. L'important, pensant sempre en el 1992, és que tinguem una infraestructura tecnològica adequada. I ho estem fent, n'estic convençut.» □

El programa STAR, finançat per la CEE, prima Andalusia. Les Illes Balears en queden fora.

a la infraestructura de comunicacions com a la inversió empresarial en aquests serveis, que pot ser subvencionada fins a un 80%.

La seva distribució és, però, tota una altra cosa i ha estat calculada en funció de la densitat de població, la renda per càpita i les taxes d'atur. Segons aquests paràmetres econòmics, Andalusia rebrà un 28% del total de les inversions. Aquesta comunitat, més la de Castella-Lleó i Galícia retenen més del 50% de les inversions. Per contra, el País Valencià acceideix només a un 4,55% (2.568 m.) i Catalunya al 2,35% (1.327 m.). El programa STAR-Espana no preveu cap inversió per a les Illes Balears perquè, malgrat que el sector de l'hostaleria podria ser un dels més beneficiats per aquests serveis, la seva renda per càpita no li permet accedir a cap ajuda. Paradoxes administratives que fan, per exemple, que un servei com el fax sigui finançat a Extremadura fins a un 80%, cosa impensable en aquestes latituds.

A Catalunya, les àrees afectades pel

creació d'uns serveis integrats de telecomunicació per a polígons industrials a Vilanova, Sant Boi, Viladecans i altres localitats...»

Al País Valencià, les àrees afectades pel programa STAR eren just les comarques de l'interior. Les gestions de la Generalitat valenciana han permès considerar tot el territori administratiu de la comunitat en conjunt. Segons Joan Ferrer, un dels responsables del programa STAR a València, «hem encarregat a l'empresa Telefónica Sistemas de fer un estudi de prioritats, encara que puc dir que la majoria d'inversions serviran per a millorar la infraestructura bàsica, tenim totes les línies analògiques col·lapsades. L'aplicació del projecte està només pendent de formalitats administratives».

TelecomVallès, SA, un any després

El 16 de febrer, TelecomVallès, SA farà públics els seus projectes per a l'any 1989. Creada tot just fa un any —gener